

Lovforslag nr. L 179. Fremsat den 14. marts 2007 af videnskabsministeren (Helge Sander)

Forslag

til

Lov om ændring af universitetsloven

(Vejledning af studerende og afleveringsfrist for speciale)

§ 1

I lov om universiteter (universitetsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 280 af 21. marts 2006, som ændret ved § 1 i lov nr. 544 af 8. juni 2006, foretages følgende ændringer:

1. I § 9 indsættes som *stk. 2* og *3*:

»*Stk. 2.* Universitetet har pligt til at give studerende, der er blevet forsinket i forhold til den normerede studietid, særlig vejledning med henblik på, at de fortsætter deres uddannelse.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om vejledning efter *stk. 1*. Ministeren fastsætter endvi-

dere regler om, hvornår universitetet skal tilbyde vejledning efter *stk. 2*, og om omfanget heraf.«

2. I § 18, *stk. 5*, indsættes som *2. pkt.*:

»Studielederen godkender opgaveformulering og afleveringstidspunkt for kandidatspecialet samt i tilknytning hertil en plan for vejledningen af den studerende.«

§ 2

Stk. 1. § 1, nr. 1, træder i kraft den 1. februar 2008.

Stk. 2. § 1, nr. 2, træder i kraft den 1. september 2007.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets baggrund og formål

Lovforslaget fremsættes som opfølgning på aftalen af 20. juni 2006 mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti) og Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre om fremtidens velstand og velfærd og investeringer i fremtiden (velfærdsaftalen) og aftalen af 2. november 2006 om udmøntning af globaliseringspuljen (opfølgning på velfærdsaftalen).

Som en del af velfærdsaftalen er det målet, at flere studerende gennemfører deres universitetsuddannelse på normeret tid, og at færre studerende afbryder uddannelsen uden at gennemføre den.

Aftaleparterne er enige om, at indretningen af universitetsuddannelserne skal understøtte dette mål. Flere unge vil hurtigere kunne gennemføre en universitetsuddannelse, hvis der er en tættere sammenhæng mellem den løbende undervisning og eksamen, og hvis der på kandidatuddannelserne stilles bindende tidsbegrænsning for de studerendes specialeskrivning.

Universiteterne har tilkendegivet, at de er enige i målet, men finder, at tilrettelæggelse af undervisning og eksamen er et område, som bedst reguleres af det enkelte universitet, idet der er faglige forskelle og faglige begrundelser for differentieret organisering af studieforløbene på de forskellige uddannelser. På denne baggrund er aftaleparterne enige med universiteterne i, at der ikke er behov for at fastsætte centrale regler om mere overskuelig semesterstruktur og en tættere kobling af undervisning og eksamen. Der skal dog være mulighed for hurtigere omprøve end i dag, hvilket ministeren vil fastsætte administrativt.

Studerende, der ikke består en prøve efter afslutning af et undervisningsforløb, skal have mulighed for at gå prøven om i samme eksamenstermin eller i umiddelbar forlængelse heraf. Ministeren vil fastsætte regler herom i medfør af den gældende bestemmelse i universitetslovens § 8, stk. 1, herunder at universitetet i studieordningen fastsætter nærmere regler for såvel prøven som omprøven. Det er forventningen, at de

regler, som ministeren vil fastsætte, vil få virkning fra 1. september 2007.

Tal fra Danmarks Statistik viser, at halvdelen af de studerende, der fuldførte et bachelor- og kandidatforløb i 2004, var mere end 6 år om dette uddannelsesforløb, selv om det samlet er normeret til 5 år (3-årig bacheloruddannelse og 2-årig kandidatuddannelse).

Det foreslås derfor, at der på kandidatuddannelserne skal stilles bindende tidsbegrænsning for de studerendes specialeskrivning.

På langt de fleste kandidatuddannelser er specialet på 30 ECTS-point, svarende til et halvt års heltidsstudier. På mange uddannelser er det imidlertid normalt at bruge længere tid, fordi der stilles for høje krav og forventninger til specialets omfang. Det er vurderingen, at bindende tidsbegrænsning til specialeskrivningen vil medføre, at de krav, universiteterne fremover vil stille til specialet, vil sikre, at flere specialer kan udarbejdes på den normerede tid. Kandidatspecialet skal dokumentere færdigheder i at anvende videnskabelige teorier og metoder under arbejdet med et fagligt afgrænset emne, jf. uddannelsesbekendtgørelsen. Med forslaget er det ikke tanken at slække på de faglige og indholdsmæssige krav til specialet.

Aftaleparterne er endvidere enige om, at universiteterne også skal sætte større fokus på at understøtte de studerendes studieforløb i form af øget studievejledning og bedre studietilrettelæggelse.

Det er vurderingen, at en øget studievejledning kan bidrage til at sænke frafaldet og forsinkelserne på universitetsuddannelserne. Det foreslås derfor, at universiteterne generelt giver en studievejledning, der i højere grad tager sigte på at afhjælpe og finde løsninger på de studerendes studiemæssige problemer, og at universiteterne forpligtes til at udøve en særlig indsats i forhold til studerende, der er blevet forsinket i forhold til den normerede studietid.

Aftaleparterne er også enige om, at pædagogikken og undervisningsformerne på universiteterne skal gøres endnu bedre. Det er derfor vigtigt, at det pædagogiske niveau hos universitetslærerne sikres gennem løbende pædagogisk udvikling. Universiteterne skal

derfor sætte fokus på god undervisning og igangsætte en indsats for styrket pædagogisk efteruddannelse af universitetslærere. Universiteterne fastlægger og gennemfører selv den pædagogiske efteruddannelsesindsats.

Aftaleparterne er herudover enige om, at der skal afsættes midler til de initiativer, der skal medvirke til at sikre, at de studerende kommer hurtigere gennem uddannelserne. Der afsættes således 69 mio. kr. i 2007, 61 mio. kr. i 2008 og 75 mio. kr. i 2009 til at styrke kvaliteten af undervisningen, herunder udvikling af nye undervisningsformer, øget studievejledning samt efteruddannelse af underviserne på universiteterne.

2. Lovforslagets indhold

2.1. Indretning af universitetsuddannelserne skal understøtte de studerendes muligheder for hurtigere studie gennemførelse

Med lovforslaget foreslås, at universitetsuddannelserne i højere grad indrettes sådan, at de understøtter de studerendes muligheder for at gennemføre på normeret tid.

Universiteterne får pligt til at sætte bindende tidsbegrænsning for de kandidatstuderendes specialeskrivning. I tilknytning hertil skal universiteterne sikre, at de reelle krav og forventninger, der er knyttet til specialet på en uddannelse, muliggør, at flere kan afslutte specialet på den normerede tid. Samtidig skal universiteterne sikre, at der i tilstrækkeligt omfang stilles vejledning til rådighed for den enkelte specialestuderende.

For at skabe ensartede rammer for de studerendes specialeskrivning får studielederen til opgave at godkende opgaveformuleringen og afleveringstidspunktet for kandidatspecialet samt i tilknytning hertil en plan for vejledningen af den studerende.

Det er tanken, at ministeren vil fastsætte nærmere regler om tidsbegrænsning for kandidatspecialet i medfør af den gældende bestemmelse i universitetslovens § 8, stk. 1, blandt andet således at specialet skal påbegyndes og afleveres inden for den tidsramme, der i studieordningen for den enkelte uddannelse er fastsat for specialets omfang. Et speciale er på 30 ECTS-point og kan, hvis det er af eksperimentel karakter, være på op til 60 ECTS-point, jf. de gældende regler herom i uddannelsesbekendtgørelsen.

2.2. Universiteterne skal understøtte de studerendes muligheder for hurtigere studie gennemførelse

Med lovforslaget præciseres og skærpes universiteternes pligt til at sætte større fokus på vejledningen af studerende, herunder at understøtte deres studieforløb.

Universiteterne får pligt til at give særlig vejledning til de studerende, der er forsinket i forhold til den normerede studietid, med henblik på, at de fortsætter og gennemfører deres uddannelse.

Det er tanken, at ministeren vil udmønte forslaget således, at universiteterne forpligtes til at følge op i forhold til studerende, der er mere end seks måneder forsinket på uddannelsen, fx ved tilbud om en samtale. Når den studerende er mere end 12 måneder forsinket på uddannelsen, skal universitetet rette direkte henvendelse til den studerende med henblik på tilbud om en personlig samtale.

Endvidere skal studievejledningen på universiteterne styrkes generelt. Universiteterne skal sikre bedre kvalitet i den samlede vejledningsindsats til gavn for kvaliteten og de studerende, og universiteterne skal i deres strategi for, hvordan de vil nedbringe frafald og forsinkelser på studierne, beskrive omfanget af studievejledningen. En styrket studievejledning skal være mere opsøgende i forhold til studerende med særlige behov med henblik på at afhjælpe og finde løsninger på de studerendes studiemæssige problemer. Indholdet i studievejledningen skal være koncentreret om effektiv studietilrettelæggelse, Statens Uddannelsesstøtte, valg af kurser, fag m.m. og disses sammenhæng til job- og beskæftigelsesmuligheder, samt vejledningen ved overgangen til arbejdsmarkedet, fx ved at etablere karrierecentre.

3. Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner

Forslaget har økonomiske konsekvenser for staten i form af merudgifter, idet der afsættes 69 mio. kr. i 2007, 61 mio. kr. i 2008 og 75 mio. kr. i 2009 til at styrke kvaliteten af undervisningen, herunder udvikling af nye undervisningsformer, øget studievejledning samt efteruddannelse af underviserne på universiteterne. Midlerne udmøntes forholdsmæssigt mellem universiteterne på baggrund af deres uddannelsesbevillinger, og der opstilles mål for initiativerne i udviklingskontrakterne. Lovforslaget har ikke økonomiske konsekvenser for kommuner og regioner.

4. Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner

Forslaget har ikke administrative konsekvenser for staten, men har dog administrative konsekvenser for universiteterne, som blandt andet skal tilbyde hurtige-

re omprøve i forhold til i dag. Herudover skal universiteterne give øget studievejledning samt sikre efteruddannelse til universiteternes undervisere. Forslaget har ikke administrative konsekvenser for kommuner og regioner.

5. Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget har ikke økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget har ikke administrative konsekvenser for erhvervslivet.

7. Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget har positive konsekvenser for de studerendes muligheder for at gennemføre uddannelsen på normeret tid og for ikke at afbryde studierne.

8. Miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

9. Lovforslagets forhold til EU-retten

Forslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

10. Høringsliste

Lovforslaget har været sendt til høring hos følgende universiteter, myndigheder og organisationer: Københavns Universitet, Aarhus Universitet, Syddansk Universitet, Roskilde Universitetscenter, Aalborg Universitet, Danmarks Tekniske Universitet, Handelshøjskolen i København, Danmarks Pædagogiske Universitet, IT-Universitetet i København, Finansministeriet, Kulturministeriet, Undervisningsministeriet, Danmarks Evalueringsinstitut, SU-styrelsen, Akademikernes Centralorganisation, Danske Studerendes Fællesråd, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Foreningen af Universitets- og Handelshøjskolestuderende og Rektorkollegiet.

Vurdering af konsekvenser af lovforslag

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Forslaget medfører en merudgift for staten på 69 mio. kr. i 2007, 61 mio. kr. i 2008 og 75 mio. kr. i 2009 til styrkelse af kvaliteten af universitetsuddannelserne (hurtigere omprøve, styrket studievejledning og efteruddannelse).
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Forslaget understøtter de studerendes muligheder for at gennemføre uddannelsen på normeret tid og for ikke at afbryde studierne.	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Til nr. 1

Til § 9, stk. 2

Med bestemmelsen får universitetet nye forpligtelser over for studerende, som er forsinkede i forhold til det normerede uddannelsesforløb. Den styrkede vejledning skal bidrage til, at studerende på de ordinære heltidsuddannelser, bachelor- og kandidatuddannelser, fortsætter og gennemfører deres uddannelse.

Ministerens vil i medfør af forslaget til ny § 9, stk. 3, fastsætte nærmere regler om den pligtmæssige vejledning.

Til § 9, stk. 3

Ministerens bemyndigelse tænkes udmøntet sådan, at det er universitetets ansvar at sikre, at der følges op over for studerende, der er mere end seks måneder forsinket på uddannelsen, fx ved et tilbud om en samtale eller andre individuelle eller kollektive tiltag, der tager sigte på at afhjælpe og finde løsninger på den studerendes studiemæssige problemer. Vejledningstilbuddenes form kan variere og dække over vejledningssamtale, trykt informationsmateriale/skriftlige materialer, information og vejledning på internettet, møder og arrangementer.

Ministerens bemyndigelse tænkes også udmøntet sådan, at universitetet får pligt til at rette direkte henvendelse til den studerende, hvis denne er mere end 12 måneder forsinket i sit uddannelsesforløb, med henblik på tilbud om en personlig samtale. Der er alene tale om et tilbud til den studerende, hvilket vil sige, at den studerende har krav på at få en samtale med universitetet, men ikke pligt til at modtage denne. Vejledningssamtalen skal fx give den studerende mulighed for at få hjælp til at lave et struktureret studieforløb, at få udarbejdet en handlingsplan for det videre studieforløb eller at få talt om eventuelle problemer af både faglig og personlig karakter.

Det er kun tanken, at universitetet skal følge særligt op over for studerende, hvis forsinkelse i forhold til den normerede studietid kan siges at være forbundet med en risiko for, at den studerende afbryder uddannelsen. Det er i forlængelse heraf tanken, at ministeren vil fastsætte nærmere regler for, hvad der skal medregnes som forsinkelse, og ministeren kan således bestemme, at fx bevilget orlov, herunder som følge af barsel, adoption, indkaldelse til værnepligtstjeneste eller udsendelse som led i forsvarrets internationale operationer m.v., ikke medregnes.

Ministerens vil endvidere tage højde for, at reglerne skal være enkle og lette at administrere for universiteterne, og det er derfor også tanken at udstede reglerne efter drøftelse med universiteterne og de studerende.

Til nr. 2

Efter bestemmelsen er det studielederens opgave at godkende opgaveformulering og fastsætte afleveringstidspunktet for kandidatspecialet samt i tilknytning hertil en plan for vejledningen af den studerende.

I medfør af den gældende bestemmelse i universitetslovens § 8, stk. 1, vil ministeren fastsætte nærmere regler om tidsbegrænsningen for kandidatspecialet, herunder afleveringsfrister, og studielederens opgaver i forbindelse hermed.

Ministerens påtænker at fastsætte regler om, at specialet skal påbegyndes og afleveres inden for den tidsramme, der i studieordningen for den enkelte uddannelse er fastsat for specialets omfang. Specialet påbegyndes på det tidspunkt, hvor universitetet (studielederen) har godkendt opgaveformuleringen.

Ministerens påtænker endvidere at fastsætte regler om, at den studerende har brugt et eksamensforsøg, hvis specialet ikke afleveres inden for den af universitetet fastsatte tidsfrist. Den studerende skal ikke starte forfra på et nyt speciale, men får andet eksamensforsøg i form af, at universitetet godkender en ny opgaveformulering, der skal ligge inden for samme emneområde, og fastsætter en ny afleveringsfrist på tre måneder. Hvis den studerende ikke overholder den nye frist, kan den studerende få et tredje eksamensforsøg efter de samme regler, som gælder for andet forsøg.

Ministerens vil tillige fastsætte regler om, at universitetet kan dispensere fra de fastsatte afleveringsfrister i de tilfælde, hvor der foreligger usædvanlige forhold, fx dokumenteret sygdom eller lignende.

Efter de gældende regler i eksamensbekendtgørelsen har den studerende højst tre eksamensforsøg til at bestå en prøve, men universitetet kan dog tillade et fjerde og femte eksamensforsøg, hvis der foreligger usædvanlige forhold. Universitetet bringer indskrivningen til ophør, når den studerende er afskåret fra at fortsætte uddannelsen som følge af, at den pågældende har opbrugt sine eksamensforsøg.

Det er universitetets ansvar at sikre, at der i tilstrækkeligt omfang stilles vejledning til rådighed for den enkelte specialestuderende også i de tilfælde, hvor den studerende får en ny opgaveformulering ved andet og tredje eksamensforsøg. Det er også universitetets ansvar at sikre, at den nye opgaveformulering ligger inden for samme emneområde, således at den stu-

derende kan anvende viden og indsigt i emnet, som er erhvervet i løbet af første eksamensforsøg.

Til § 2

Til stk. 1

Af hensyn til universiteternes planlægning foreslås det, at bestemmelsen træder i kraft den 1. februar 2008. Universitetet får således først pligt til at give særlig vejledning til studerende, der er blevet forsinket i forhold til den normerede studietid, fra den 1. februar 2008. Forinden vil ministeren fastsætte regler herom.

Til stk. 2

Det foreslås, at bestemmelsen træder i kraft den 1. september 2007. Studielederen skal således godkende opgaveformulering og afleveringstidspunkt for kandidatspecialet samt i tilknytning hertil en plan for specialevejledningen for specialer, hvis opgaveformulering godkendes efter denne dato. Forinden vil ministeren fastsætte regler om afleveringstidspunktet i medfør af universitetslovens § 8, stk. 1, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2. Det forudsættes, at disse regler fastsættes således, at de kun finder anvendelse for kandidatspecialer, hvor opgaveformuleringen godkendes af universitetet efter den 1. september 2007.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov*Gældende formulering**Lovforslaget*

§ 9. Universitetet tilbyder studerende vejledning under uddannelsesforløb om uddannelsen og efterfølgende beskæftigelsesmuligheder.

§ 18. ...

...

Stk. 5. Studielederen har til opgave i samarbejde med studienævnet at forestå den praktiske tilrettelæggelse af undervisning og af prøver og anden bedømmelse, der indgår i eksamen.

§ 1

I lov om universiteter (universitetsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 280 af 21. marts 2006, som ændret ved § 1 i lov nr. 544 af 8. juni 2006, foretages følgende ændringer:

1. I § 9 indsættes som *stk. 2* og *3*:

»*Stk. 2.* Universitetet har pligt til at give studerende, der er blevet forsinket i forhold til den normerede studietid, særlig vejledning med henblik på, at de fortsætter deres uddannelse.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om vejledning efter stk. 1. Ministeren fastsætter endvidere regler om, hvornår universitetet skal tilbyde vejledning efter stk. 2, og om omfanget heraf.«

2. I § 18, *stk. 5*, indsættes som *2. pkt.*:

»Studielederen godkender opgaveformulering og afleveringstidspunkt for kandidatspecialet samt i tilknytning hertil en plan for vejledningen af den studerende.«

§ 2

Stk. 1. § 1, nr. 1, træder i kraft den 1. februar 2008.

Stk. 2. § 1, nr. 2, træder i kraft den 1. september 2007.

Til lovforslag nr. L 179. Skriftlig fremsættelse (14. marts 2007)

Videnskabsministeren (Helge Sander):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af universitetsloven (Vejledning af studerende og afleveringsfrist for speciale).

(Lovforslag nr. L 179).

Lovforslaget fremsættes som opfølgning på aftalen af 20. juni 2006 mellem regeringen og Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre om fremtidens velstand og velfærd og investeringer i fremtiden (velfærdsaftalen) og aftalen af 2. november 2006 om udmøntning af globaliseringspuljen; opfølgning på velfærdsaftalen.

Lovforslaget har til formål at bidrage til, at flere studerende gennemfører deres universitetsuddannelse på normeret tid, og at færre studerende afbryder uddannelsen uden at gennemføre den.

Med lovforslaget får universiteterne nye forpligtelser over for studerende, der er forsinkede i forhold til det normerede uddannelsesforløb.

Universiteterne skal give vejledning til de studerende, der tager sigte på at afhjælpe og finde løsninger på bl.a. de studerendes faglige og studiemæssige problemer. Vejledningsforpligtelsen omfatter studerende, der er mere end seks måneder bagud på deres studium. Når den studerende er mere end 12 måneder bagud på sit studium, skal universitetet rette direkte henvendelse til den studerende med henblik på tilbud om en personlig samtale.

Med det formål at stille bindende tidsbegrænsning for de kandidatstuderendes specialeskrivning får studielederen til opgave at godkende opgaveformuleringen og afleveringstidspunktet for specialet. I tilknytning hertil skal studielederen også godkende en plan for specialevejledningen af den studerende. Det indebærer, at specialet skal afleveres inden for den tidsramme, der i studieordningen er fastsat herfor.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget med bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til velvillig behandling i det høje Ting.